

Üstün Zekalı Çocuęu Nasıl Tanırsınız?

Üstün zekalı çocuklarda İki-dört yaşları arasındaki sinyaller, Fiziksel özellikler, Sosyal gelişim özellikleri ve kişilik özellikleri...

Her anne, çocuğunu dikkatle inceleyip ondaki farklılıkları yakalamak ister. Bunun temelinde kendi için özel olan çocuğunun herkes için de özel olma arzusu yatar. Ama bu bazı çocukların diğerlerinden özel olmadığı anlamına gelmez. Bazı çocuklar gerçekten diğerlerinden daha farklı olabiliyor. Bazılarını da biz farklı sanıyoruz, çünkü çocukların neler yapabileceğini bilemiyoruz.

Gerçekten de çok fazla ve değişik uyarıcılarla yetişen çocuklar, eski dönem çocuklarına nazaran çok daha çabuk gelişiyorlar. Değişik oyuncaklar, kitaplar, bilgisayar ve televizyon sayesinde pek çok şeyi önceden görüyorlar. Bu uyarılardan bazılarının olumsuz etkileri yanı sıra çocuklara kazandırdıkları da oluyor şüphesiz.

İki-dört yaşları arasındaki sinyaller

Sizin çocuğunuz da diğerlerinden farklı mı? Farklı ise hangi alanda daha yetenekli? İşte bu sorulara cevap vermenizi sağlayacak birtakım notlar:

- Artistik becerilerini ya da sayılarla arasını takip edin. Olması gerektiğinden daha fazla realist resimler çiziyorsa ya da basit matematik işlemlerini kafasında yapabiliyorsa çocuğunuzda biraz farklılık olduğunu düşünebilirsiniz.
- Konuşma ve yabancı dil konusunda hızlı bir gelişim kaydedebilir. Yeni konuşmaya başlamış olsa bile kelime haznesi çok çabuk genişler. Hatta çok daha fazla kelimedenden cümleler kurmaya başlarlar.
- Çok meraklı ise ve sürekli sorular soruyorsa... Gerçi üç yaş, çocukların bol soru sormaya başladığı bir dönemdir ama özel çocukların soruları asla bitmez.
- Hiperaktif değillerdir ama son derece hareketli çocuklardır. Aradaki fark da şurada: Hiperaktif olan çocuklar çok hareketlidir ama konsantrasyon zorluğu çekerler ve bir şeye çok kısa süre dikkat gösterirler. Ama bu çocuklar çok hareketli olsalar bile uzun süreli dikkat bütünlüğü sağlayabilirler. Hatta çok ilgili oldukları bir konu ile ciddi bir süre ilgili kalırlar.
- Geniş, karışık ama çarpıcı hayal güçleri vardır. Ve bu özellikleri sayesinde çevrelerinde kendileri gibi çocukları bulur, onlarla diğerlerine nazaran daha yakın olurlar.
- Her çocuğun yaşadığı gelişim aşamalarını çok daha hızlı yaşarlar.

– Kitap, televizyon ya da filmlerden öğrendikleri bilgileri unutmazlar, aksine her zaman hatırlar ve bu bilgileri kullanırlar. Hatta siz, çocuğunuzun bu bilgiyi nereden, nasıl edindiğini bilmezsiniz bile...

Kendileri de fark edebilirler

Yaşları ilerledikçe bu özel çocuklardaki farklılıkları anlayabilmek zorlaşır. Üç-dört yaşlarındaki çocuklar arasında yaşlılarından daha farklı olduklarını idrak edenler bile çıkabilir. Ama bu onların kendilerini dışlanmış ve yalnız hissetmelerine de sebep olur. Bu da onların durumlarından memnun kalmamalarına neden olur. Hatta birtakım hayal kırıklıkları yaşamaya başlarlar. Çünkü yaşlılarından ve yaşlılarından daha ileri gittikleri için daha hızlı düşünür, kendilerini fiziksel ya da sözel olarak daha düzgün ifade ederler. Dolayısı ile beklediği karşılığı bulamamaları onları üzer.

Son yıllarda çocukların özel olup olmadığını anlamak için pek çok anne ve baba çocuklarını testlere tabi tutmaya başladı.

Doktorlar öncelikle bu testlerin sadece "**özel çocuk keşfi**" amacıyla yapılmadığını ailelere açıklamaya çalışıyor. Bu testler belli yaşlarda yapılarak ve belli dönemlerde tekrarlanarak çocuğun gelişimi takip edilebiliyor. Daha yetenekli olduğu alanlar tespit edilip, onları daha iyi değerlendirmesi amaçlanıyor.

Uzmanlar üç yaşından itibaren çocuklara zeka testinin yapılabileceğini söylüyor. Ancak elde edilen sonuçların kesinliği yok. Daha doğru sonuçlar elde etmek için beş yaşın beklenmesi gerektiği belirtiliyor. Uzmanlar çok zeki ya da özel yetenekleri olan çocuklar arasında da öğrenme zorluğu çekenlerin olduğuna dikkat çekiyorlar. Dolayısı ile özel çocuk olmak demek mutlaka her alanda her şeyi çok çabuk kavrayıp yapabilmek anlamına gelmiyor.

Üstün zeka ve yetenek belirtilerini, mükemmel uzun süreli bellek, geniş sözcük dağarcığı, okuduğunu anlama başarısı, matematiksel akıl yürütme başarısı, tartışmalarda gelişmiş sözel beceriler sergileme, bilgisayar kullanmada beceriklilik, daha güç işlerde daha başarılı olma, karmaşıklığı çözebilme, aşırı yaratıcılık ve yüksek hayal gücü, sonuca iyi ulaşabilme,

keskin gözlemci olma, çok ilginç fikirlere sahip olma, aşırı meraklı olma, çok soru sorma, yüksek düzeyde enerjisi olma, algılayıcı olma, mükemmel espri anlayışı; sanat, bilim, geometri, mekanik, teknoloji ya da müzikte başarılı olma olarak özetleyebiliriz. Ve bu çocuklarda bu özelliklerinin hemen hemen hepsi toplu halde görülebilir.

Fiziksel özellikler

- Fiziksel gelişim ve sağlıkları diğer çocuklardan daha iyidir.
- Çok enerjiktir.
- Aşırı duyarlı sinir sistemine sahip olmaları, normal yaşlarına oranla daha fazla hareketli olmalarına yol açabilir.
- Bebeklik döneminde daha az uyku gereksinimi duyabilir.

Duyu organları çok keskindir.

- Bebeklerde battaniyeleri üzerinden atma, giyim eşyalarındaki etiketlerden rahatsız olma, altlarının ıslanmasına ve gürültüye aşırı tepki gösterme şeklinde kendini belli eder.
- İki ayrı fabrikanın ürettiği meyve suyu arasındaki farkı hemen anlar.
- Kuvvetlidirler ve hızlı olgunlaşır.

Sosyal gelişim özellikleri

- Kendilerinden büyük çocuklarla karmaşık oyunlar oynamak ister.
- Karşısındakilerin duygu, düşünce ve isteklerini tahmin etme yeteneğine sahiptir.
- Lider olma özellikleri vardır.
- Espri yetenekleri gelişmiştir.

Kişilik özellikleri

- Bağımsız olma özelliği gösterir.
- Eline yeni bir oyuncak verdiğinizde saatlerce o oyuncakla ilgilenebilir.
- Yüksek amaç ve ideallere sahiptir.
- Yaşamlarındaki olayları denetim altına alabileceklerine inanır, kaderci değillerdir.
- Aşırı duygusal olabilir.
- Arkadaşlarına yapılan bir haksızlık bile onların gözlerinin dolmasına neden olabilir. Nesli yok olabilecek türler, enerji kaynaklarının azalması, kirliliğin artması gibi sorunlara aşırı duyarlıdır.
- Mükemmelliyetçidir.
- Özgüvenleri yüksektir.

Zihinsel özellikler

- Kolay ezberleyip, ezberledikleri bilgileri uzun süre hafızasında saklayabilir.
- Kelime hazineleri geniştir.
- Başladıkları görevleri bitirmek için kendilerine daha fazla fırsat verilmesini ister.
- Erken konuşmaya başlar.
- İki kelimeli cümleleri yaşıtları iki yaşında söyleyebilirken, onlar bir yaşında söyleyebilir.
- Kendi başlarına okumayı öğrenebilir. Ama kas gelişimi aynı hızı gösteremez.
- Hızlı düşünürler, ama yazarken kasları o hızı takip edemez. Bu nedenle birinci sınıfta en büyük sorunları yazmayı sevmemek olur.
- Sayılara erken ilgi duyarlar. Üç yaşındaki bir çocuk, 'on bin'lerden bahsedebilir.